

Jönköpings kommun

Rektorn vid Flahultskolan

Beslut för grundskola

---

efter tillsyn av Flahultskolan
i Jönköpings kommun

Tillsyn i Flahultskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Jönköpings kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Flahultskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 22 maj 2013 och den 23 maj 2013.

Fakta om skolan

Flahultskolan är en grundskola som ligger i Norrahammar, söder om Jönköping. Skolenheten omfattar årskurserna 6 till 9 med totalt 495 elever. Skolan tar emot elever i årskurs 6 från fyra skolor, Brodalsskolan, Månsarpsskolan, Slätenskolan och Tabergskolan. Skolenheten leds av en rektor och en biträdande rektor. En planeringsgrupp bestående av rektorn, en processledare och en utvecklingsledare planerar och organiserar skolans utvecklings- och kvalitetsarbete. Elever och lärare är organiserade i fyra arbetslag, ett för varje årskurs, som leds av arbetslagsledare. Dessa utgör en kommunikationslänk mellan skolledning och arbetslag i frågor gällande information och planering av den löpande verksamheten. Till varje arbetslag är en lärare med specialpedagogisk kompetens knuten.

Skolverkets statistik över andelen elever i årskurs 6 som har nått kravnivån på samtliga delprov i de nationella ämnesproven på Flahultskolan år 2012 visar att andelen är 81 procent i engelska, 63 procent i matematik och 64 procent i svenska. Inför tillsynen redovisar skolan andelen elever i årskurs 6 som har nått de nationella kunskapskraven i respektive ämne vid läsårets slut år 2012 och måluppfyllelsen i de olika ämnena varierar mellan 78 och 99 procent.

Skolverkets statistik för årskurs 9 visar att 84 procent av eleverna på Flahultskolan når målen i alla ämnen år 2012. Det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 varierar under åren 2008 till 2012 mellan 190 och 222 meritpoäng. Flickornas meritvärde ligger under samma period genomgående högre än pojkarnas med en differens på mellan 14 och 31 poäng. Flickorna har under åren 2010 till 2012 högre betyg i ämnena bild, hem- och konsumentkunskap, moderna språk och musik, medan pojkarna har högre betyg i idrott och hälsa. Flahultskolan redovisar inför tillsynen andelen elever i årskurs 9 som har nått de nationella målen i respektive ämne vid läsårets slut för åren 2008 till 2012. Måluppfyllelsen i de olika ämnena varierar mellan 83 och 100 procent. Särskilt i de naturorienterade ämnena har många elever svårigheter att nå målen. År 2012 var 95 procent av Flahultskolans elever i årskurs 9 behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram och 93 procent till högskoleförberedande program.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Flahultskolan visar att det varje år finns elever som inte når kunskapskraven i alla ämnen. Pojkarna har som regel svårare att nå de högre betygen än vad flickorna har. Särskilda svårigheter finns för eleverna att nå kunskapskraven i de naturorienterande ämnena. Under tillsynen framkommer att det finns brister i organisationen av de naturorienterande ämnena och i genomförandet av undervisningen i vissa undervisningsgrupper i naturorienterande och samhällsorienterande ämnen, vilket ger vid handen att det finns behov av att utveckla undervisningen på skolan. Skolan måste säkerställa att alla elever får behovet av aktivt lärarstöd, pedagogisk vägledning och anpassning i undervisningen tillgodosett för att kunna öka skolans måluppfyllelse.

Bland lärarna på Flahultskolan finns en medvetenhet om att eleverna ges begränsade möjligheter att påverka undervisningens innehåll och utformning och att eleverna måste ges en tydligare pedagogisk vägledning, så att de kan utveckla ett ökat ansvar och inflytande över utbildningen. Skolan måste således se till att ge eleverna ett större inflytande över undervisningens planering och innehåll.

Tillsynen visar att arbetet med att öka måluppfyllelsen för elever i behov av särskilt stöd är väl organiserat och strukturerat. Såväl rektorn som lärarna är väl insatta i skolans resultat och skolans regelbundna uppföljningar av elevernas måluppfyllelse har exempelvis resulterat i åtgärder för att motverka traditionella mönster när det gäller elevernas gymnasie- och yrkesval. När det gäller måluppfyllelsen för eleverna i årskurs 6 menar sig såväl rektorn som lärare se ett samband mellan låg måluppfyllelse och bristande förkunskaper hos elever från vissa avlämnande skolor. Flahultskolans rektor och lärare arbetar i nätverk med de avlämnande skolorna för att underlätta övergången för eleverna när det gäller kravnivåer och arbetssätt.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Jönköpings kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 28 november 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Jönköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Undervisningen ska vara strukturerad och innebära ett aktivt lärarstöd för eleverna såväl i helklass som enskilt.
- Lärarna ska anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Vidare ska lärarna ta hänsyn till elevers olika behov och de ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Enligt skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd och enligt läroplanen ska läraren ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Vidare har enligt läroplanen skolan ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla.

Under Skolinspektionens tillsyn på Flahultskolan framkommer vid elevintervjuer att undervisningen varierar mycket mellan lärarna och skolämnena. Skolans resultat visar att många elever har svårigheter att nå målen i särskilt de naturorienterande ämnena. Elever berättar att de upplever undervisningen i naturorienterande ämnen som svår, då den hos någon lärare huvudsakligen består i att läsa på i läroboken och besvara frågor, andra elever berättar att de knappt har fått träna laborativa moment, att de mest får titta på film och saknar stimulans. Skolinspektionens enkätresultat för lärarna på skolan visar att cirka 25 procent av dem menar sig ha litet utrymme att ge stimulerande uppgifter till alla elever. Vid lärarintervjuer framkommer att lärare ser schemalaggningsen som mer traditions- än behovsstyrd och att den utgör ett hinder när det gäller utvecklingen av metoder och undervisningssätt som främjar måluppfyllelsen i de naturorienterande ämnena. Elever på Flahultskolan ger uttryck för behovet av ökat lärarstöd i sitt lärande. De ger mer än ett exempel på att upplägget hos vissa lärare oavsett arbetsområde alltid är detsamma, nämligen att eleverna får instuderingsfrågor som ska besvaras. Hos någon lärare består den enda hjälpen till elever, som av olika skäl inte klarar uppgifterna på utsatt tid, i att de får facit före provet. Eleverna berättar vidare att undervisningen hos några lärare bara består i faktainhämtning medan förmågan till analys och reflektion inte alls tränas på lektionerna. Trots detta testas och bedöms dessa förmågor i samma lärares skriftliga prov. Rektorn bekräftar i intervjun att hon har vetenskap

om att det finns behov av att utveckla undervisningen i bland annat naturorienterande och samhällsorienterande ämnen så att den på ett bättre sätt utgår ifrån elevernas intressen, behov och förutsättningar. Rektorn avser fortsätta att i medarbetarsamtal och genom återkoppling efter lektionsbesök göra kravet på pedagogisk ledning och anpassning i undervisningen tydligt för berörda lärare.

Ovanstående visar att det på Flahultskolan finns undervisning som inte tillgodoser elevers behov av pedagogisk ledning och anpassning. Rektorn ska därför se till att eleverna får en strukturerad undervisning med ett aktivt lärarstöd, såväl enskilt som i helklass och att undervisningen anpassas efter elevernas behov, förutsättningar och tänkande.

Författning

1 kap. 4 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr 1 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning

Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Jönköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hållas informerade i frågor som rör dem.

Motivering

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. Enligt läroplanen ska läraren svara för att elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Vid intervjuer med elever på Flahultskolan framkommer att de flesta eleverna upplever att de ges begränsad möjlighet att påverka undervisningen. Detta bekräftas även av Skolinspektionens enkätresultat hösten 2012 för såväl eleverna i årskurs 9 som lärarna på skolan, vilka visar på ett lågt värde när det gäller elevernas delaktighet och inflytande över undervisningen. Flera elever ger exempel som visar att deras inflytande består i att få bestämma tidpunkt för prov, ämnesinnehåll vid novellskrivning och val av redovisningsform. Elever berättar att några lärare, trots elevernas invändningar, forcerar arbetstakten för att på kortare tid hinna med samma stoff som parallellklasserna, vilket eleverna upplever som mycket stressande. Lärarna ger vid intervjuerna olika

förklaringar till varför inflytandet inte är tillräckligt, som att eleverna inte själva är intresserade av att vara med och planera och att inflytandeprocessen stjäl för mycket tid av undervisningen. Den främsta förklaringen är enligt lärarna dock att de i ämnesgrupper har arbetat med pedagogiska planeringar med fokus på läroplanens delar utifrån ett ämnesperspektiv, med konsekvensen att elevinflytandet inte har givits något utrymme i planeringarna och därmed inte heller i genomförandet av undervisningen. Rektorn förstår att lärarna upplever en svårighet i att både hinna med ämneskurserna på ett strukturerat sätt och samtidigt ge utrymme för elevinflytande. Hon menar att lärarna har kommit olika långt i arbetet med att ge eleverna ett reellt inflytande över undervisningen och att hon därför har identifierat detta som ett viktigt utvecklingsområde för Flahultskolan. Lärarna behöver få en samsyn kring vad elevinflytande innebär, hur detta ska bli ett självklart inslag i undervisningen och därefter göra eleverna medvetna om när och på vilket sätt de kan påverka exempelvis undervisningens arbetssätt, -former och innehåll.

Av ovanstående framgår att rektorn ska säkerställa att eleverna ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Författning

4 kap. 9 § skollagen

Lgr 11 2.3 Elevers ansvar och inflytande

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Viveka Berglund.

På Skolinspektionens vägnar

Ebba Svartz
Undervisningsråd

Gertrud Malmkvist Harlacher
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).